

PCO:

Polycystisk ovariesyndrom (PCOS) er en kompleks forstyrrelse i æggestokkene, som rammer 5-10 % af kvinder i den fødedygtige alder, og er den hyppigste hormonforstyrrelse i denne aldersgruppe. Det er kendt at for meget insulin i blodet og insulinresistens spiller en vigtig rolle for udviklingen af PCOS.

Der ses ofte uregelmæssige eller manglende ægløsninger hos kvinder med PCOS, ledsaget af uregelmæssige menstruationer med lange intervaller, eventuelt ophører menstruationen helt.

DIAGNOSEN PCOS

Stilles hvis 2 ud af 3 punkter er opfyldt:

- 1) Sjældne menstruationer (cyclus varighed længere end 35 dage) ,kun 8-9 gange årligt.
- 2) Symptomer i form af uønsket hårvækst, akne eller hårtab og/eller forhøjede mandlige kønshormoner.
- 3) Mindst en æggestok med et karakteristisk ultralydsbillede, hvor ægblærene ligger som en perlerække i yderkanten af æggestokkene

Andre tegn på PCOS er overvægt, som ses hos 2/3 dele af kvinderne, tendens til æblefacon og vanskeligt ved at blive gravid.

Årsagen til PCOS kendes ikke med sikkerhed, nogle er arveligt disponerede, og overvægt sammen med nedsat fysisk aktivitet øger risikoen.

PCO findes i varierende grader, de sværere tilfælde vil ubehandlet have øget risiko for udvikling af type 2 diabetes, forhøjet blodtryk, hjertekarsygdomme og kræft i livmoderhulen.

Ved konsultationen i klinikken gennemgås sygehistorien, der vil blive foretaget ultralydsscanning af underlivet og der bestilles hormonblodprøver og evt. tilrådes sukkerbelastning via egen læge.

Man kan selv bidrage til behandling af tilstanden med sund kost (diæt) og daglig motion, dette gælder for såvel normal som overvægtige.

Hvis man som følge af PCO har udviklet nedsat følsomhed for insulin kan det være aktuelt at behandle med Metformin, dette foregår via egen læge. Derudover kan Metformin komme på tale i forbindelse med graviditetsønske, hvor det i kombination med hormonstimulation kan øge chancen for ægløsning. Metforminbehandling kan give bivirkninger i form af kvalme, diarre og metalsmag i munden.

Øget hårvækst kan forsøges behandlet med P-piller, spironolakton som er et vanddrivende middel med antiandrogen effekt. Derudover kan hårfjerning med voks, epilering og laserbehandling komme på tale.

Uren hud kan forsøges behandlet med P-piller alternativt kontakt til hudlæge.

Du kan finde mere information om PCOS på www.sundhed.dk, www.pcoinfo.dk og www.lindenberg.dk

Trine Kølby

Speciallæge

September 2024, revideres august 2027